

**ОПЕРАТИВЕН ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ на
Стратегията за развитие на висшето образование в Република България 2021-2030 година**

Списък на съкращенията

БАН Българска академия на науките

ВУ Висши училища

ДАБЧ Държавна агенция за българите в чужбина

ДАНИИ Държавна агенция за научни изследвания и иновации

ЕСФ Европейски структурни фондове

ЗВО Закон за висшето образование

ИА ПО Изпълнителна агенция „ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ”

МВнР Министерство на външните работи

МВР Министерство на вътрешните работи

ММС Министерство на младежта и спорта

МОН Министерство на образованието и науката

МРРБ Министерство на регионалното развитие и благоустройството

МТИТС Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията

МТСП Министерство на труда и социалната политика

НАОА Национална агенция за оценяване и акредитация

НАЦИД Национален център за информация и документация

НКВОРБ Национална карта на висшето образование в Република България

НПВУ Национален план за възстановяване и устойчивост

НПКНИ Национална пътна карта за научноизследователската инфраструктура

ОПНОИР Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж" 2014 - 2020 година

ПНИИДИТ Програма "Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация" 2021 - 2027 година

ПО Програма "Образование" 2021 - 2027 година

ССА Селскостопанска академия

УЦЖ Учене през целия живот

ЦРЧР Център за развитие на човешките ресурси

**ОПЕРАТИВЕН ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ на
Стратегията за развитие на висшето образование в Република България 2021-2030 година**

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
Цел 1. Разработване на устойчив механизъм за осъвременяване на съществуващите и създаване на нови учебни планове и програми				
<i>Дейност 1.1 Утвърждаване на компетентностния подход като приоритетен във висшето образование</i>				
<p><i>1.1.1</i> Развитие на профилите на компетентностите на всяка специалност от гледна точка на изискванията за успешна личностна и професионална реализация в условията на дигитална трансформация, мобилни общества и динамичен пазар на труда. <i>Етап 1: Променени поне 30% от учебните планове и програми във всяко ВУ</i> <i>Етап 2: Променени поне 70% от учебните планове и програми във всяко ВУ</i> <i>Етап 3: Променени 100% от учебните планове и програми във всяко ВУ</i></p>	Промени в учебните планове и програми	Висши училища ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ”	2021 – 2023 г. (ОПНОИР) 2024 г. – 2028 г. /2030 г./ Етап 1 2021 г. – 2023 г. Етап 2 2024-2026 Етап 3 2027 г.-2029 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) Държавен бюджет (чрез национални програми) Бюджет на висшите училища
<p><i>1.1.2</i> Постигане на баланс между развитието на когнитивни (включително аналитични и дигитални) и некогнитивни (включително социални и емоционални) компетентности.</p>	Промени в учебните планове и програми	Висши училища	2030 г.	Бюджет на висшите училища
<p><i>1.1.3</i> Стимулиране на развитието на ключовите компетентности за учене през целия живот, компетентност по чужди езици, граждански и социални компетентности, общи цифрови компетентности.</p>	Промени в учебните планове и програми, Програма за УЦЖ	Висши училища ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ”	2021 – 2023 г. (ОПНОИР) 2030 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) Бюджет на висшите училища
<p><i>1.1.4</i> Стимулиране на развитието на функционални компетентности и умения за креативно и критично мислене, комуникативност, работа в екип, лидерство, създаване и използване на алгоритми и за кодиране.</p>	Промени в учебните планове и програми, Програма за УЦЖ	Висши училища ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ”	2030 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) Бюджет на висшите училища
<i>Дейност 1.2 Засилване на обучението по съвременни дигитални технологии и на между-дисциплинарните връзки в учебните планове и програми</i>				
<p><i>1.2.1</i> Включване във всички учебни планове на дисциплини и на практическо обучение по нови дигитални технологии като изкуствен интелект (AI), добавена реалност (AR), изкуствена реалност (VR) и др., както и на</p>	Промени в учебните планове и програми, национална програма	ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища	2023 – 2025 г.	ЕСФ+ (ПО) Бюджет на висшите училища

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
базово обучение за развиване на умения за алгоритмично мислене и решаване на алгоритмични проблеми.				
1.2.2 Засилване на интердисциплинарния подход при подготовката на учебните планове и програми, и въвеждане на хибридни дисциплини, които включват преподаватели от различни научни области и професионални направления.	Промени в учебните планове и програми	ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) Бюджет на висшите училища
1.2.3 Включване на няколко социални и/или хуманитарни дисциплини (философия, социология, политология, изкуство и др.) в учебните планове на другите професионални направления, както и на уводни дисциплини от точните науки (математика, информатика, природни науки и др.) в хуманитарните и социалните направления.	Промени в учебните планове и програми	ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) Бюджет на висшите училища
Дейност 1.3 Засилване на сътрудничеството между висшите училища, бизнеса и държавата при обсъждането на учебните планове и програми, практическата подготовка и кариерното ориентиране на студентите				
1.3.1 Осигуряване на засилена практическа подготовка на студентите за придобиване на компетентности и качества, търсени на пазара на труда, чрез включване в преподаването на специалисти от практиката, покриващи предварително определени критерии за квалификация, дуално обучение и осигуряване на студентски стажове и практики.	Промени в учебните планове и програми	ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” МОН Висши училища	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) Бюджет на висшите училища
1.3.2 Стимулиране на привличането на представители на бизнеса и на държавната администрация при обсъждането на учебните планове и учебните програми по определени дисциплини.	Промени в системата от критерии за оценяване и акредитация на НАОА Промени в правилниците на ВУ	ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища НАОА	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) Бюджет на висшите училища
1.3.3 Стимулиране (включително финансово) на изграждане и поддържане на научни инфраструктури в партньорство с висшите училища, БАН, ССА и бизнеса за приоритетните специалности.	публично-частно партньорство	ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” ДАНИИ МОН Висши училища БАН, ССА	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕФРР (ПНИИДИТ) НПВУ Бюджет на висшите училища, БАН и ССА

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Работодатели		
1.3.4 Подпомагане на професионалното ориентиране на студентите чрез кариерните центрове и създаване на национална мрежа от кариерни центрове.	Кариерни центрове, Мрежа от центрове	МОН ИА "ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ" Висши училища	2021 – 2024 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ+ (ПО) Програма „Еразъм+“ Бюджет на висшите училища
1.3.5 Осигуряване на механизми за проследяване на реализацията на дипломираните студенти и поддържане на клубове на завършилите.	Разработване и внедряване на механизми	МОН ИА "ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ" Висши училища	2021 – 2024 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ+ (ПО) Програма „Еразъм+“ Бюджет на висшите училища
Дейност 1.4 Активизиране на спортната дейност във висшите училища, повишаване на качеството на тренировъчната и състезателната дейности, и изграждане на съвременна спортна база				
1.4.1 Разработване и реализиране на финансово обезпечена 10-годишна национална програма за изграждане и реконструкция на спортни обекти и съоръжения и модернизиране на спортната база във висшите училища, която ежегодно да се актуализира и в която приоритет имат висшите училища, участващи със съфинансиране в реализацията на програмата	Правилници на ВУ, политики на ВУ, публично-публично партньорство.	ММС МРРБ МОН Висши училища Общини	2021 – 2030 г.	Държавен бюджет чрез национална програма ЕФРР (ПРР) Бюджет на висшите училища
1.4.2 Нормативно регламентиране на възможността за назначаване на треньори от и извън щата на преподавателския състав, за кадрово укрепване и развитие на спортната дейност във висшите училища	Промени в нормативни актове	ММС МОН	2021 – 2025 г.	Държавен бюджет
1.4.3 Включване на задължителни часове по спорт във всички учебни планове на ВУ според тяхната специфика и усъвършенстване на механизма за финансиране на спортната дейност във висшите училища	Промени в нормативни актове и в учебните планове	Висши училища ММС	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища Държавен бюджет
1.4.4 Определяне на колективни и индивидуални спортове за приоритетни, с особена социална значимост, към които в дългосрочен план да се насочат усилията за финансово и кадрово укрепване на висшите училища и за развитие на подходяща спортна инфраструктура	Политики и правилници на ВУ, Промени в нормативни актове	ММС МОН Висши училища	2021 – 2030 г.	Държавен бюджет
1.4.5 Разработване и реализиране на национална програма за популяризиране и развитие на масовия университетски спорт	Правилници на ВУ, политики на ВУ, публично-публично партньорство.	ММС МОН ВУ	2021 – 2030 г.	Държавен бюджет

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
1.4.6 Създаване на система за пряко финансиране на подготовката и участието на шампионите от студентските колективни и индивидуални първенства в националните първенства по съответните видове спорт на Република България	Промени в нормативни актове	ММС	2021 – 2030 г.	Държавен бюджет
1.4.7 Предоставяне на национални стипендии за най-изявените спортисти във висшите училища чрез прилагането на ясни критерии за тяхното отпускане	Промени в ПМС № 90 от 2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студенти, докторанти и специализанти от държавните висши училища	МОН	2021 – 2030 г.	Държавен бюджет
Цел 2. Въвеждане на съвременни, гъвкави и ефективни форми на обучение				
Дейност 2.1 Въвеждане на стандарти за добро обучение, ръководени от европейския опит и традиции				
2.1.1 Създаване на университетски центрове за обучителни ресурси.	Правилници на ВУ, университетски библиотеки	Висши училища	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
2.1.2 Обучение на преподавателите в умения за обработка на информация, визуална грамотност, решаване на проблеми и мислене на по-високо ниво, ad hoc сътрудничество и дълбоко разбиране на това как технологичните инструменти могат да подобрят процеса на обучение.	Стратегия за УЦЖ към ВУ	ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища	2024 – 2028 г.	ЕСФ+ (ПО)
2.1.3 Организиране на междууниверситетски национални и международни конференции и семинари за представяне на нови методи за обучение.	Обучителни програми и проекти	Висши училища ФНИ	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища Бюджет на ФНИ
2.1.4 Актуализиране на учебните планове и програми чрез засилване ролята на самостоятелните творчески дейности на студентите като подготовка и представяне на критичен анализ по даден проблем, подготовка на курсова работа, решаване на практически задачи, участие в научни изследвания и др. подобни, включително и използвайки летния период между две академични години.	Промени в учебните планове и програми, промени в системите за атестиране на членовете на академичния състав във ВУ	Висши училища	Първи етап: 2021 – 2025 г. Втори етап: 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
2.1.5 Оценяването на знанията и уменията на студентите не въз основа на възпроизвеждане на запаменото, а чрез уменията им за: дебатиране, извършване на научни експерименти или теоретично моделиране, решаване на реални проблеми, дигитална креативност, представяне на информация пред специализирана и неспециализирана аудитория, както и способностите: да се вникне в естеството на проблема/темата, да се използват различни дигитални инструменти за ефективно изпълнение на задачите в реалния свят, за оценка на съобщенията във видео форми и др.	Промени в учебните планове и програми, промени в системите за атестиране на членовете на академичния състав във ВУ	Висши училища	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
2.1.6 Въвеждане в първата година на обучение след завършено средно образование на задължителен курс по научна етика, в който се обясняват проблемите на академичното плагиатство и борбата с него, изискванията за коректно цитиране на източниците на информация, основните принципи при създаване и защита на интелектуалната собственост, и други свързани въпроси	Промени в нормативни актове и в учебните планове и програми	Висши училища	2021 – 2023 г.	Бюджет на висшите училища
Дейност 2.2 Създаване на материална и финансова база, позволяваща прилагането на съвременни и гъвкави методи на преподаване и изследване				
2.2.1 Създаване и подпомагане на развитието на университетски технологични програми за осигуряване на материали и средства за подпомагане на дигитализацията на учебния процес, теренни изследвания, проектна дейност и др.	Виртуални библиотеки	МОН Висши училища	Първи етап: 2021 – 2025 г. Втори етап: 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет чрез национална програма (НП1 и НП2)
2.2.2 Интензивно осигуряване на техника, позволяваща интерактивното и дигитално преподаване.	Виртуални библиотеки	МОН Висши училища	2021 – 2030 г.	Държавен бюджет чрез национална програма (НП1 и НП2) Бюджет на висшите училища
2.2.3 Обвързване на акредитационните критерии за академично пространство не само с площи в кв. м., полагащи се на един студент, а и с наситеност за това пространство с оборудване, позволяващо прилагането на ефективни образователни технологии.	Промени в системата от критерии за оценяване и акредитация на НАОА	НАОА	2021 – 2022 г.	Бюджет на НАОА

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
2.2.4 Осигуряване на подкрепа за създаване на съдържание и за осигуряване на технологични ресурси за развитие на качествено дистанционно обучение, с интерактивен достъп и виртуални аудитории, вкл. и за привличане на чуждестранни студенти и на български младежи от чужбина да учат в България.	Наредба за държавните изисквания за организиране на дистанционна форма на обучение във висшите училища	ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища	2023 – 2028 г.	ЕСФ+ (ПО)
2.2.5 Подпомагане и стимулиране на подготовката на дистанционни курсове (MOOCs) с отворен достъп от български преподаватели на английски език.	Учебни програми	ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО)
Дейност 2.3 Използване на образователни форми, методи и технологии съобразени с особеностите на обучаваната генерация студенти				
2.3.1 Значително увеличаване на програмите за електронно дистанционно обучение, усъвършенстване и актуализиране на учебните програми и платформи за електронно дистанционно обучение, дигитализация на съдържанието и създаване на нови интерактивни дигитални ресурси.	Промени в учебните планове и програми	ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО)
2.3.2 Осигуряване на систематична технологична подготовка, която да помогне на университетските преподаватели в усвояването на базови и допълнителни технологии за преподаване и изследване.	Програма за УЦЖ	Висши училища МОН Държавен бюджет	Първи етап: 2021 – 2025 г. Втори етап: 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища Национална програма „Дигитална квалификация“
2.3.3 Дигитализация на образователния процес.	Промени в учебни програми, Обучителни технологии и материали	ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО)
2.3.4 Допълване на текстово-базираните учебни материали с богат набор от визуални и звукови материали, които повишават интереса на студентите и ги подпомагат в усвояването на учебния материал.	Промени в учебни програми, Обучителни технологии и материали	Висши училища	Първи етап: 2021 – 2025 г. Втори етап: 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища, Държавен бюджет

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
2.3.5 Използване на личните мобилни телефони като помощно технологично средство в аудиторията наред с компютъра и таблета.	Промени в учебни програми, Обучителни технологии и материали	Висши училища	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
2.3.6 Широко въвеждане на преподаването чрез казуси като средство за интензивно обсъждане от страна на студентите на преподаваната материя и развитието у тях на умения за аргументиране, словесно дебатиране и взимане на решения.	Промени в учебните планове и програми	Висши училища	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
2.3.7 Обединяване на финансовите и интелектуални усилия на университетите и държавата за създаването на онлайн библиотеки и дигитални ресурси, използвани във всеки момент, включително и в академичния час.	Виртуални библиотеки	МОН Висши училища ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ”	2024 – 2028 г.	Държавен бюджет чрез национална програма ЕСФ+ (ПО) Бюджет на висшите училища
2.3.8 Подпомагане и стимулиране на процеса на разширяване на ролята на преподавателя от предимно лектор и в модератор, който превръща в знание предварително събрана и анализирана от студентите информация по дадена тема.	Промени в критериите за атестиране на членовете на академичния състав във ВУ и в правилниците на ВУ	Висши училища	Първи етап: 2021 – 2024 г. Втори етап: 2025 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
2.3.9 Прилагане на проектното обучение, включващо динамичен подход в аудиторията, за придобиване на по-задълбочени знания чрез активно проучване на предизвикателствата и проблемите в реалния свят, с фокус върху това, което е ново, активно, полезно и интересно.	Промени в учебни програми, Обучителни технологии и материали	Висши училища	Първи етап: 2021 – 2024 г. Втори етап: 2025 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
2.3.10 Предлагане на дистанционни курсове с отворен достъп за студенти от цял свят.	Промени в учебни програми, Обучителни технологии и материали, Промени в Правилниците на ВУ	Висши училища ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ”	2024 – 2028 г.	Бюджет на висшите училища ЕСФ+ (ПО)
Цел 3. Повишаване на качеството на образованието във ВУ				

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
<i>Дейност 3.1 Повишаване на ефективността на вътрешните системи за управление на качеството на образованието, научните изследвания и академичния състав</i>				
3.1.1 Основаване на вътрешната система за управление на качеството (СУК) на описание и анализ на ключовите процеси и дейности на висшето училище и тяхната взаимосвързаност	Промени в СУК на ВУ	Висши училища	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
3.1.2 Преодоляване на формалния характер на атестацията на преподавателите, с цел превръщането ѝ в ефективен стимул за професионално развитие и академично израстване.	Промени в системите за атестиране на членовете на академичния състав във ВУ	Висши училища	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
3.1.3 Осигуряване на обвързаност на вътрешната система за управление на качеството с вътрешните правила за работната заплата въз основа на количеството и качеството на преподаването и на научно-изследователската работа на членовете на академичния състав и чрез въвеждане на стимулиращ модел за формиране на работната заплата на преподавателите, с особено внимание към младите преподаватели;	Промени в системите за атестиране на членовете на академичния състав и в правилниците на ВУ	Висши училища	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
3.1.4 Внедряване на система за вътрешни одити по качеството, чрез които се идентифицират слабости и се проследява напредъкът при осигуряване на качеството;	Промени в СУК на ВУ	Висши училища	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
3.1.5 Въвеждане на механизъм за взимане на решения, свързани с осигуряване на качеството, въз основа на анализирани и систематизирани данни, получени чрез разнообразни канали за обратна връзка от заинтересованите страни – студенти, преподаватели, административен персонал, работодатели, представители на бизнеса и други външни партньори;	Промени в СУК на ВУ	Висши училища	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
3.1.6 Включване на представители на заинтересованите страни във взимането на решения за повишаване на качеството на образованието.	Промени в СУК на ВУ	Висши училища	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
3.1.7 Въвеждане на ефективен механизъм за регулярна студентска оценка на качеството на учебния процес.	Промени в СУК на ВУ	Висши училища	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
Дейност 3.2 Осигуряване на финансово ефективна образователна дейност с високо качество				
3.2.1 Разработване и разкриване на бакалавърски и магистърски специалности с динамични учебни планове и програми, адаптирани към потребностите на студентите и пазара на труда и осигуряващи актуални знания и личностни умения в съответствие с европейските стандарти за качество и водещите световни образци.	Промени в учебните планове и програми	Висши училища ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ”	2024 – 2028 г.	Бюджет на висшите училища ЕСФ+ (ПО)
3.2.2 Осигуряване на реална избираемост на дисциплини и преподаватели от страна на студентите и реално приложение на кредитната система, вкл. при мобилност. В тази връзка, преразглеждане на правилата, които изискват и/или отчитат само часове в задължителни курсове, напр. за обявяване на академични конкурси.	Промени в учебните планове и програми и в правилниците на ВУ	Висши училища	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
3.2.3 Въвеждане на съвременни средства за превенция и контрол на плагиатството в учебния процес, включително чрез софтуер за проверка за наличие на плагиатство и регламентиране в етичните кодекси на ВУ.	Софтуерна платформа, Промени в правилниците на ВУ	Висши училища	2021 – 2022 г.	МОН Бюджет на висшите училища
3.2.4 Оценка и преглед на финансовата ефективност и обществената значимост на специалностите в ОКС „бакалавър“ и „магистър“.	Провеждане на вътрешен одит във ВУ Методика по чл. 90, ал. 5 от ЗВО	Висши училища	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
3.2.5 Намаляване на аудиторната заетост и осигуряване на максимална гъвкавост на учебните планове, съобразена с нарасналите възможности на студентите за извънаудиторни дейности и самоподготовка.	Промени в учебните планове и програми и в правилниците на ВУ	Висши училища	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
3.2.6 Регулярно актуализиране и оптимизиране на учебната документация: анотации, квалификационни характеристики, учебни планове и програми на учебните дисциплини в съответствие с развитието на научното знание, потребностите на обществото и за по-рационално използване на всички ресурси.	Промени в учебните планове и програми и в правилниците на ВУ	Висши училища	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
3.2.7 Стимулиране на образователното сътрудничество между БАН, ССА и ВУ за развиването на магистратури и съвместни докторантури, например чрез приемането на национална програма в областта на висшето образование.	Промени в нормативни актове	ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” МОН Висши училища	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г. 2021 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) Национални програми

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
3.2.8 Осигуряване на детайлна и пълноценна информация и подкрепа на студентите от тяхното посрещане, записване и настаняване, през обучението, до завършването и издаването на диплома.	Промени в правилниците на ВУ	Висши училища	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
3.2.9 Разработване на устойчив механизъм за финансиране, който намалява зависимостта на субсидията на държавните ВУ от броя отпаднали студенти в хода на обучението.	Промени в нормативни актове	МОН	2021 – 2023 г.	Държавен бюджет
Цел 4 Интернационализация на висшето образование и включване в международни образователни и научни мрежи				
Дейност 4.1 Изграждане на реално функциониращи мрежи между български и чуждестранни висши училища въз основа на съвместно изпълнявани дейности				
4.1.1 Стимулиране на висшите училища за включване и активно участие в инициативата за изграждане на европейски университети.	Информационни срещи Координационен механизъм	МОН ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” МТИТС Висши училища	2021 – 2030 г.	Държавен бюджет ЕСФ+ (ПО) Програми „Хоризонт Европа“ и „Еразъм+“
4.1.2 Разширяване на международното сътрудничество и на академичните партньорства с чуждестранни университети и участие в университетски и научни мрежи.	Договорни инструменти	МОН МТИТС ФНИ Висши училища	2021 – 2030 г.	Програма „Хоризонт Европа“ ФНИ Бюджет на висшите училища НПВУ
4.1.3 Стимулиране и подкрепа за международното сътрудничество в областта на научните изследвания и участие в международни научни проекти и инфраструктури.	Национална програма	МТИТС ФНИ МОН Висши училища	2021 – 2030 г.	Програма „Хоризонт Европа“ ФНИ Държавен бюджет Бюджет на висшите училища НПВУ
4.1.4 Стимулиране на публикуването на научни статии във водещи международни академични издания, индексирани в световните бази данни, и на включването на издаваните в Република България научни списания в международни бази с данни за научна литература.	Национална програма	МТИТС ФНИ МОН Висши училища	2021 – 2030 г.	Програма „Хоризонт Европа“ ФНИ Държавен бюджет Бюджет на висшите училища

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
				НПВУ
4.1.5 Стимулиране и подкрепа на участието в специализации и международни форуми и на членството в международни организации.	Промени в индикаторите за акредитация и атестация ФНИ	Висши училища НАОА	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
Дейност 4.2 Интернационализиране на социалната и образователната среда във висшите училища				
4.2.1 Повишаване на подготвеността на академичния състав, на служителите в администрацията и на студентите за работа в мултикултурна и многоезикова среда чрез квалификация, особено по ИКТ и чуждоезиково обучение.	Национална програма ПО	МОН ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища	2021 – 2023 г. 2024 – 2030 г. 2021 – 2030 г.	Държавен бюджет чрез национална програма ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) Бюджет на ВУ
4.2.2 Стимулиране на изготвяне и издаване на учебници, учебни помагала и монографични трудове на чужди езици.	Учебници, учебни помагала	Висши училища	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
4.2.3 Разкриване на специалности и програми на чужд език във всички образователни степени, за привличане на по-голям брой чуждестранни студенти.	Промени в учебните планове и програми	Висши училища	Първи етап: 2021 – 2025 г. Втори етап: 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
4.2.4 Осъществяване на контакти с българската диаспора и с българските училища в чужбина с цел привличане на студенти от българските общности.	Национална програма	МОН ДАБЧ	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Държавен бюджет чрез национална програма 3
4.2.5 Полагане на грижи за уязвими групи (в т. ч. чуждестранни) студенти и на студентите от български произход, които са учили и живели в друга държава преди да се запишат в българско ВУ, от тяхното посрещане, записване и настаняване, през обучението, до завършването и издаването на диплома чрез: • <i>Подпомагане на ученици с добри образователни резултати от трудно достъпни или слабо развити населени места и ученици от уязвими и маргинализирани групи, вкл. роми, от втори гимназиален етап за продължаване на образованието им във ВУ;</i> • <i>Популяризиране възможностите и условията за прием и обучение на младежи с цел продължаване на</i>	Правилници и програми на ВУ	Висши училища ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ”	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища ЕСФ+ (ПО)

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
<p>образованието им във ВУ;</p> <ul style="list-style-type: none"> Разработване и внедряване на модели за социално включване и адаптация на различни групи студенти; Подпомагане на непедagogически персонал със средно образование за продължаване на образованието им във ВУ, в т.ч. в педагогически специалности. 				
4.2.6 Хармонизиране на учебните планове и програми с тези на водещи чуждестранни университети, обучаващи в сходни професионални направления.	Промени в учебните планове и програми	Висши училища	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
4.2.7 Стимулиране на създаването и подпомагане на функционирането на съвместни образователни програми между български и чуждестранни висши училища, както и на нови форми на образователен обмен в рамките на европейското сътрудничество като двойните и съвместни образователни степени, и други.	Политики за развитие на ВУ	ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища	2021 – 2030 г.	Програма „Еразъм+“ ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) Бюджет на висшите училища
4.2.8 Стимулиране на двойното научно ръководство на докторанти с български и чуждестранен научен ръководител.	Политики за развитие на ВУ	ЦРЧР Висши училища	2021 – 2030 г.	Програма „Еразъм+“ Бюджет на висшите училища
4.2.9 Стимулиране на привличането на чуждестранни преподаватели в българските висши училища.	Програма „Еразъм+“, ПО Политики за развитие на ВУ	ЦРЧР ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища	2021 – 2030 г.	Програма Еразъм+ ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) Бюджет на висшите училища
4.2.10 Подкрепа за въвеждането на електронната Европейска студентска карта.	Промени в нормативни актове	МОН НАЦИД	2021 – 2025 г.	Държавен бюджет
4.2.11 Нормативно да се уреди възможността ВУ да се признават дипломи за завършено висше образование в чуждестранни ВУ от държави, които са страни по Лисабонската конвенция, без необходимост от легализация на дипломите.	Промени в нормативни актове	МОН	2021 – 2023 г.	Държавен бюджет
4.2.12 Нормативно да се уреди възможността ВУ да въведат изцяло електронна система за кандидатстване от чужбина със сканирани документи, които да се представят за проверка в оригинал при започване на обучението.	Промени в нормативни актове	МОН МВнР МВР ДАНС НАЦИД Висши училища	2023 – 2025г.	Държавен бюджет

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
Дейност 4.3 Насърчаване на входящата и изходящата мобилност на преподавателите, студентите и администрацията				
4.3.1 Повишаване на участието на студентите и докторантите в мобилност, обмен и стажове в чуждестранни университети.	Политики за развитие на ВУ	ЦРЧР ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища	2021 – 2030 г.	Програма Еразъм+ ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО)
4.3.2 Подпомагане на студентите при избор на курсове и програми преди началото на мобилността.	Промени в правилниците на ВУ	Висши училища	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
4.3.3 Включване на академичната мобилност в учебните планове.	Учебни планове. Промени в нормативната уредба	Висши училища МОН	2021 – 2023 г.	Бюджет на висшите училища Държавен бюджет
4.3.4 Въвеждане на прозрачни, последователни и надеждни процедури и критерии за справедливо признаване на завършени степени и периоди на обучение в чуждестранни висши училища и повишаване на компетентността на персонала, който извършва признаването.	Промени в нормативната уредба Промени в правилниците на ВУ	Висши училища МОН	2021 – 2023 г.	Бюджет на висшите училища Държавен бюджет
4.3.5 Насърчаване на входящата и изходящата мобилност на преподаватели, студенти и административен персонал.	Програма „Еразъм+“ ПО Промени в правилниците на ВУ	ЦРЧР ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища	2021 – 2030 г.	Програма Еразъм+ ЕСФ (ОПНОИР – за студенти, докторанти, постдокторанти, ЕСФ+ (ПО – студенти и докторанти) Хоризонт Европа НПВУ
Дейност 4.4 Подобряване на образа на българското висше образование в чужбина				
4.4.1 Провеждане на активна маркетингова дейност за представяне на българските висши училища в чужбина и особено сред българската диаспора извън политическите граници на страната.	Национална програма Допълване правилниците на ВУ	МОН Висши училища	Първи етап: 2021 – 2024 г. Втори етап: 2025 – 2030 г.	Държавен бюджет чрез национална програма (НПЗ)
Цел 5. Стимулиране на участието на младите преподаватели				
Дейност 5.1 Създаване на по-добро възрастово съответствие между преподаватели и студенти, чрез насърчаване на повече млади хора да участват в конкурси за преподаватели				

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
5.1.1 Създаване на стандарти, които гарантират назначаването на преподаватели, притежаващи лични и професионални знания и умения, осигуряващи високо качество на преподаване и формиране на взаимно доверие с обучаваните студенти.	Промени в правилниците на ВУ	Висши училища	2022 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
5.1.2 Подпомагане на младите преподаватели да се развиват и хабилитират в кратки срокове при запазване на високи академични изисквания.	Промени в нормативни актове	Висши училища МОН	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
5.1.3 Преглед и допълване на правилниците на ВУ с цел да се осигури съчетание на качествено обучение с личностно удовлетворение от преподаването и от възможностите за академично израстване.	Промени в правилниците на ВУ	Висши училища	2025 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
Дейност 5.2 Създаване на условия за повишаване на изследователските инициативи и изследователския капацитет на младите преподаватели				
5.2.1 Използване на магистърските програми за подготовка на бъдещи докторантски разработки и преход към преподавателска работа при изявени студенти с изследователска нагласа и умения за общуване с аудиторията.	Промени в учебните планове и програми	Висши училища	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
5.2.2 Разтоварване от прекомерна преподавателска или административна дейност и предоставяне на време и възможности за разширяване на знанията на преподавателите, развиване на преподавателските умения, и подготовката и ръководството на научни проекти, вкл. с участието на студенти.	Промени в правилниците на ВУ	Висши училища	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
5.2.3 Осигуряване на възможности за квалификация – чуждоезиково обучение, ИКТ, изследователски умения.	Програма за УЦЖ	Висши училища МОН ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ”	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища Държавен бюджет чрез национална програма (НП2) ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО)
5.2.4 Включване в международни проекти и университетски мрежи за осъществяване на съвместна изследователска и публикационна дейност.	ПНИИДИТ НПКНИ Проекти на ФНИ	ДАНИИ МОН Висши училища ФНИ	2021 – 2030 г.	ЕФРР (ПНИИДИТ) Държавен бюджет Бюджет на ФНИ НПВУ Хоризонт Европа

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
				Еразъм+
5.2.5 Създаване на университетски фондове за финансово осигуряване на участието в международни научни програми, конференции, симпозиуми и практики.	Промени в правилниците на ВУ	Висши училища	Първи етап: 2021 – 2024 г. Втори етап: 2025 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
Дейност 5.3 Създаване на по-добри условия за работа и заплащане				
5.3.1 Осигуряване на самостоятелно работно място, оборудвано високотехнологично.	Стратегии и планове за развитие на ВУ	Висши училища	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
5.3.2 Осигуряване на институционална подкрепа във всяко ВУ за намаляване въздействието на демотивиращите фактори като: слаба мотивация на част от студентите, високото равнище на стрес, неблагоприятни условия на работа, включително технологичната среда и човешките взаимоотношения.	Назначаване на психолог/специалист по управление на човешките ресурси	Висши училища МОН	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища, Еразъм+ ЕСФ+ (ПО)
5.3.3 Критериите за атестация на преподавателите да се свържат със степента, в която младите преподаватели насърчават и осъществяват задълбоченото учене на студентите за постигане на трайни знания, а не повърхностното обучение.	Промяна в критериите за атестиране на членовете на академичния състав	Висши училища	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
5.3.4 Предвиждане в държавния бюджет на възможността за въвеждане на заплащане на младите преподаватели в дадено професионално направление не по-малко от средната заплата на реализиращите се студенти от същото направление.	Промени в нормативни актове	МОН	2022 г.	Държавен бюджет
Цел 6. Активизиране на научната дейност във висшите училища				
Дейност 6.1 Стимулиране на научно-изследователската дейност във ВУ				
6.1.1 Включване в системите за акредитация и атестация на обективни критерии за отчитане на научните и научно-приложните резултати през отчетния период: публикации в реферирани и индексирани списания, привлечени средства от научни и научно-приложни договори, съотношение преподаватели/защитили докторанти и др.	Система от критерии за оценяване и акредитация на НАОА Промени в критериите за атестиране на членовете на академичния състав и в критериите за	Висши училища НАОА	2021 – 2024 г.	Бюджет висши училища Бюджет на НАОА

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
	оценяване и акредитация			
6.1.2 Оформяне на субсидията за изследователските ВУ в две ясно обособени части – за издръжка на обучението на студентите и за научни изследвания. Размерът на субсидията за научни изследвания да се определя по обективни критерии за научните резултати, отбелязани през предходен период (публикации, цитати, регистрирани патенти, привлечени средства от научни и научно-приложни договори и др). Субсидията за научни изследвания постепенно да нараства, докато през 2025 г. достигне поне 40 % дял от общата субсидия за изследователските ПН.	Промени в нормативни актове	МОН	2021 – 2025 г.	НПВУ Държавен бюджет
6.1.3 Анализ на причините за отпадане на докторантите по време на докторантурата, за не завършване на дисертационния труд и за не достигане до защита и взимане на мерки за предотвратяване на тези явления;	Анализ	МОН	2021 – 2023 г.	Държавен бюджет
6.1.4 Регулярно актуализиране на размера на стипендиите на докторантите, като се поддържа на ниво поне 150 % от минималната работна заплата. Въвеждане на национална система за отчитане и контрол на ефективното използване на средствата, отпускани за обучение на докторанти.	Промени в нормативни актове	МОН	Първи етап: 2021 – 2024 г. Втори етап: 2025 – 2030 г.	Държавен бюджет
6.1.5 Регламентиране и ресурсно осигуряване на дейността на докторантски училища.	Промени в нормативни актове	Висши училища ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ”	2025 – 2027 г.	Бюджет на висшите училища ЕСФ+ (ПО)
6.1.6 Въвеждане на коефициенти в държавната субсидия, отпускана за обучение в различните образователни степени, които да отразяват съществените различия в стойността на обучението в съответната степен.	Промени в нормативни актове	МОН	Изпълнено	Държавен бюджет
6.1.7 Регламентиране и ресурсно осигуряване на научна специализация (пост-докторантура).	Национална програма ФНИ	МОН	2021 – 2030 г.	Държавен бюджет Бюджет на ФНИ НПВУ Хоризонт Европа

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
6.1.8 Регламентиране на статуса и на условията за прием и обучение на докторанти, които са финансирани по научни проекти (проектни докторантури).	Промени в нормативни актове	МОН	2021 – 2022 г.	Държавен бюджет
6.1.9 Освобождаване от такси на докторантите в приоритетни за държавата професионални направления, както и на докторанти, назначени по научни проекти с публично финансиране.	Промени в нормативни актове (ЗВО)	МОН	2021 – 2025 г.	Държавен бюджет
6.1.10 Осигуряване на безплатен курс по български език за чуждестранните докторанти в приоритетни за държавата професионални направления и защитени специалности.	Промени в правилниците на ВУ	Висши училища	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища, национални програми
6.1.11 Улесняване на процеса по кандидатстване и привличане на докторанти от държави извън ЕС и ЕИП.	Промени в нормативната уредба, Промени в правилниците на ВУ	МОН, Министерство на външните работи, Висши училища	2021 – 2025 г.	Държавен бюджет, Национална програма Бюджет на висшите училища Хоризонт Европа Еразъм+
Дейност 6.2 Подобряване на организацията на научно-изследователската дейност във ВУ				
6.2.1 Дефиниране на правила за използването на субсидията за научни изследвания за реализиране на целеви научни програми на ВУ и за стимулиране на преподавателите с високи научни постижения.	Правилници на ВУ Промяна в нормативни актове	МОН Висши училища	2021 – 2025 г.	Държавен бюджет Бюджет на висшите училища
6.2.2 Стимулиране на кооперирането между ВУ, а също и на ВУ с институтите на БАН, ССА и бизнеса за подготовката и изпълнението на общи научни проекти и за съвместно обучение чрез общи магистърски и докторски програми със споделени човешки и материални ресурси.	ПНИИДИТ ПО Национална програма ФНИ	ДАНИИ ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” МОН ФНИ Висши училища, БАН, ССА	2021 – 2023 г. 2024 – 2030 г.	ЕФРР (ПНИИДИТ) ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) ФНИ Бюджет на висшите училища, БАН и ССА
6.2.3 Създаване на възможност и осигуряване на условия БАН да обучава самостоятелно определен брой студенти в магистърски програми, с цел оползотворяване на научния потенциал за подготовка на докторанти,	Промяна в нормативни актове	МОН	2021 – 2025 г.	Държавен бюджет

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
респективно високо квалифицирани кадри с насоченост към научните изследвания				
6.2.4 Въвеждане на ефективна, единна за ВО система за превенция и контрол на плагиатството при публикуване на научни трудове и в конкурсите за академично израстване.	Софтуерна платформа	МОН	2021 – 2028 г.	Държавен бюджет
6.2.5 Създаване към НАЦИД на национален репозиториум за научна продукция и резултати на българските учени и стимулиране на отворения достъп до резултати от научни изследвания, финансирани с публични средства, чрез публикуване в Българския портал за отворена наука (bpos.bg).	Софтуерна платформа	МОН НАЦИД ДАНИИ Висши училища	2021 – 2030 г.	Държавен бюджет ЕФРР (ПНИИДИТ)
Цел 7. Изграждане на ефективна връзка образование – наука – бизнес				
Дейност 7.1 Създаване на система за регулярно актуализиране на учебното съдържание в съответствие с най-новите постижения на науката и технологиите				
7.1.1 Актуализиране на съдържанието на учебните планове и програми, както и на придружаващите ги образователни материали във всички ВУ, така че да съответстват на съвременните научни и технологични знания.	Промени в учебните планове и програми	Висши училища ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ”	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища ЕСФ, ЕСФ+ (ОПНОИР + ПО)
7.1.2 Включване на обучението чрез разработване на проекти и решаване на практически задания във всички учебни планове, съобразно тяхната специфика, за изграждане на съответните компетентности у- студентите.	Промени в учебните планове и програми	Висши училища ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ”	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища ЕСФ, ЕСФ+ (ОПНОИР + ПО)
7.1.3 Създаване във всяко ВУ на система за периодичен преглед, оценка на актуалността и формулиране на предложения за подобряване на учебното съдържание от външни за ВУ специалисти (учени и практики).	Правилници на ВУ Промяна на системата от критерии за оценяване и акредитация на НАОА	Висши училища НАОА	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
7.1.4 Включване в периодичната атестация на преподавателите на показатели, които обективно отчитат актуалността на преподавания материал от гледна точка на неговото научно и технологично ниво.	Промени в системите за атестиране на членовете на академичния състав на ВУ	Висши училища	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
Дейност 7.2 Активизиране на партньорството на ВУ с работодателите и държавата в образователната дейност и продължаващото обучение				
7.2.1 Осигуряване на възможност, в т. ч. в нормативната уредба, и подпомагане на развитието на дуалното обучение във висшето образование и на други форми за съвместно обучение (инкубатори, летни школи, кариерни събития и др.) от ВУ и работодателите.	Промени в нормативни актове ПО Публично-частно партньорство	МОН ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища Работодатели	2024 – 2028 г.	Държавен бюджет ЕСФ+ (ПО) Бюджет на висшите училища, Външни източници
7.2.2 По-тясна координация между ВУ, работодателите и държавата за осъществяване на програми за продължаващо обучение, квалификация и преквалификация като основно средство за адаптиране към променящите се изисквания на пазара на труда.	ПО, ОПРЧР, национални програми	ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища Работодатели МТСП	2022 – 2028 г.	Държавен бюджет ЕСФ+ (ПО, ПРЧР) Бюджет на висшите училища
7.2.3 Стимулиране на привличането на специалисти с богат практически опит като преподаватели в българските висши училища.	ПО, национални програми	ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” МОН Висши училища	2024 – 2028 г.	Държавен бюджет ЕСФ+ (ПО) Бюджет на висшите училища Еразъм+ НПВУ
7.2.4 Стимулиране на междусекторното кариерно развитие от академична към практическа реализация и обратно.	Правилници на ВУ	Висши училища	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
7.2.5 Подпомагане на дейността на центрове за учене през целия живот към ВУ.	Програма за УЦЖ	Висши училища	2021 – 2030 г.	ЕСФ, ЕСФ+ (ОПНОИР + ПО) Бюджет на висшите училища
Дейност 7.3 Активизиране на партньорството на ВУ с бизнеса и държавата в научните изследвания				
7.3.1 Създаване на законова възможност и стимулиране на развитието на докторски програми със смесено финансиране от държавата и бизнеса по теми от интерес за бизнеса.	Промени в нормативни актове ПО, ПНИИДИТ Публично-частно партньорство	МОН ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” ДАНИИ Висши училища Работодатели	2021 г. 2021 – 2030 г.	Държавен бюджет ЕСФ+ (ПО) ЕФРР (ПНИИДИТ) Бюджет на висшите училища

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
7.3.2 Стимулиране на приложни изследователски програми, вкл. и чрез смесено публично-частно финансиране, за развитие на иновации с потенциал за повишаване на конкурентоспособността на българската икономика.	Промени в нормативната уредба, ПНИИДИТ Публично-частно партньорство	МОН ДАНИИ Висши училища Работодатели	2022 – 2030 г.	Държавен бюджет ЕФРР (ПНИИДИТ) НПВУ Бюджет на висшите училища
7.3.3 Включване на обучението по иновации, предприемачество и интелектуална собственост във всички академични планове и програми (с изключение на някои специфични професионални направления като теология и философия) според спецификата на професионалното направление и на образователната степен.	Промени в учебните планове и програми	Висши училища	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
7.3.4 Подпомагане и стимулиране на предприемаческата дейност на студентите и преподавателите чрез подходящи академични, организационни и финансови мерки.	ПО Промени в критериите за атестиране на членовете на академичния състав на ВУ	ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ” Висши училища	2021 – 2023 г. 2025 – 2027 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) Бюджет на висшите училища НПВУ
7.3.5 Стимулиране на предоставянето от ВУ на консултантски и образователни услуги както за фирми, така и за държавни, регионални и други публични структури.	Центрове за трансфер на технологии и знание във ВУ Промени в критериите за атестиране на членовете на академичния състав на ВУ	Висши училища	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища ПВР (ЕФРР) НПВУ
7.3.6 Включване на активностите при ръководство и участие в научно-приложни проекти в критериите за академично израстване и атестиране на академичния състав.	Промени в критериите за атестиране и за академично израстване	МОН Висши училища	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
7.3.7 Създаване и ресурсно осигуряване във ВУ на система за създаване и защита на интелектуалната собственост, включваща правилник и структура за реализация на резултатите от научните изследвания и на други обекти на интелектуалната собственост, както и за обучение на студентите и преподавателите по защита на интелектуалната собственост.	ПНИИДИТ	ДАНИИ МОН	2022 – 2030 г.	ЕФРР (ПНИИДИТ) НПВУ Държавен бюджет

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
7.3.8 Създаване и ресурсно осигуряване на национална система от офиси за трансфер на технологии, включваща изследователските ВУ. Идентифициране на водещи офиси за трансфер на технологии, които да подпомагат експертно и методически останалите офиси по отношение на дейностите, свързани със защитата и стопанската реализация на интелектуалната собственост, създадена в резултат на научни изследвания във ВУ и научните организации.	ПНИИДИТ ПВУ национална програма	ДАНИИ МОН	2022 – 2030 г.	ЕФРР (ПНИИДИТ) Държавен бюджет чрез национална програма ПВУ
Цел 8. Повишаване на ролята на ВУ като активен фактор за регионално развитие				
Дейност 8.1. Създаване и използване на национална карта на висшето образование в Република България (НКВОРБ)				
8.1.1 Създаване на НКВОРБ, която идентифицира потребностите за развитие на висшето образование по региони и на наличния ресурс от преподаватели и потенциални кандидат-студенти, отчитайки и възможностите за привличане на чуждестранни студенти и на българи живеещи в чужбина.	НКВОРБ като насока за разработване на политики в системата на ВО	МОН	изпълнено	Държавен бюджет
8.1.2 Използване на информацията от НКВОРБ, работодателите и ресорните министерства за допълнително развиване на системата за контролиран от държавата субсидиран прием в държавните ВУ, в съответствие с националните и регионални потребности и с предвижданията за бъдещо развитие на пазара на труда.	Промяна в нормативни документи	МОН	2021 – 2030 г.	Държавен бюджет
8.1.3 Регламентиране на процедури, чрез които информацията от НКВОРБ да се използва за балансирано развитие на мрежата от висши училища според потребностите на регионите и според реалните възможности.	Описани процедури в НКВОРБ	МОН	2021 – 2030 г.	Държавен бюджет
8.1.4 Създаване на система за периодичен преглед и актуализиране на НКВОРБ с участието на представители на Съвета на ректорите, МТСП, МРРБ, Националното сдружение на общините и национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите.	Описана система в НКВОРБ ПНИИДИТ	МОН	2022 – 2030 г.	Държавен бюджет

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
8.1.5 Системни усилия на национално и регионално ниво за преодоляване на съществуващите реални социални и регионални неравенства в достъпа до ВО, напр. чрез подкрепа на подготвителни курсове за кандидат-студенти сред уязвими групи и в определени региони.	Анализ на национално и регионално ниво	МОН ИА "ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ" Висши училища	2022 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) Бюджет на висшите училища
Дейност 8.2 Активизиране на партньорството на ВУ с регионалните власти по отношение на интелигентната специализация и развитието на регионите				
8.2.1 Подпомагане на подготовката на съвместни стратегически документи за развитие на отделните региони с участието на висшите училища. Развитие на съвместните стратегическите цели в хармонизирани конкретни планове за развитие на регионите и на ВУ.	Договори за сътрудничество между регионални ръководства и ВУ	МОН МРРБ Висши училища Общини	2022 – 2030 г.	ЕФРР (ПРР) Държавен бюджет
8.2.2 Стимулиране на участието на ВУ в решаването на проблеми, идентифицирани като приоритетни от регионалните власти чрез целево национално и регионално финансиране (проектно и програмно).	Национални и регионални програми за развитие	МРРБ Висши училища Общини	2022 – 2030 г.	ЕФРР (ПРР) Фонд за справедлив преход (ПРР) Държавен бюджет
8.2.3 Регламентиране и активизиране на ролята на регионалните ръководства, чрез съветите на настоятелите и други подходящи форми, при подготовката, регулярното проследяване и отчитането на мандатните програми на ректорските ръководства по отношение на съответствието с потребностите на региона.	Промени в правилниците на ВУ	Висши училища	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
8.2.4 Подпомагане и стимулиране на развитието на обучителни програми за следдипломна квалификация и преквалификация (учене през целия живот), които съответстват на потребностите на региона.	Програма УЦЖ, Договори за обучително сътрудничество	Висши училища Общини МРРБ	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища ЕФРР (ПРР) Фонд за справедлив преход (ПРР) Държавен бюджет
8.2.5. В силните икономически региони създаване на регионални фондове за развитие на научни изследвания и иновации.	Договори за научно сътрудничество	Висши училища МРРБ	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища ЕФРР (ПРР) Държавен бюджет
Цел 9. Подобряване на управлението на ВУ и на системата за оценяване и акредитация				

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
Дейност 9.1. Гарантиране на академичната отговорност и общественя интерес във ВУ				
9.1.1 Ясно законово регламентиране на правомощията на съветите на настоятелите на ВУ.	Промени в нормативните актове	МОН, Висши училища	2021 – 2022 г.	Държавен бюджет
9.1.2 Превръщане на договорите между министъра на образованието и науката и избраните ректори в държавните висши училища в гарант за реформи и инструмент за отговорно и ефективно управление.	Промяна в нормативни актове	МОН	2021 – 2025 г.	Държавен бюджет
9.1.3 Обвързване на размера на държавната субсидия с изпълнението на договора между министъра на образованието и науката и ректора.	Промяна в нормативни актове	МОН	2021 – 2030 г.	Държавен бюджет
9.1.4 Назначаване на служителите за предварителен-финансов контрол по ЗФУКПС във ВУ от министъра на образованието и науката.	Промяна в нормативни актове	МОН	2021 – 2030 г.	Държавен бюджет
9.1.5 Стимулиране на въвеждането на информационни системи с цел повишаване на прозрачността и взаимен контрол на ректорското ръководство и ръководителите на основни звена.	Промени в правилниците на ВУ и в акредитацията Информационни системи	Висши училища НАОА	2021 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
9.1.6 Развитие, усъвършенстване и интегриране на регистрите за висшето образование, поддържани от НАЦИД, като източник на обективна статистическа информация и инструмент в помощ на формирането на политики и взимането на управленски решения относно развитието на висшето образование.	ПНИИДИТ	ДАНИИ МОН НАЦИД Висши училища	2022 – 2030 г.	ЕФРР (ПНИИДИТ) ОПДУ
Дейност 9.2. Превръщане на акредитацията в обективен инструмент на външното оценяване				
9.2.1 Включване на повече чуждестранни експерти при акредитацията.	Правилник за дейността на НАОА	НАОА	2021 – 2030 г.	Бюджет на НАОА
9.2.2 Приемане на ясни и обективно измерими индикатори за различните видове акредитационни процедури.	Промени в критериите за оценка на НАОА	НАОА	2021 – 2023 г.	Бюджет на НАОА
9.2.3 Редуциране на обема на докладите за самооценка на ВУ и докладите-оценки на НАОА на база (автоматизиран) анализ на конкретни данни по обективно измеримите критерии.	Промени в критериите за оценка на НАОА	НАОА	2021 – 2023 г.	Бюджет на НАОА

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
<p>9.2.4 Създаване на обща за висшите училища, НАЦИД, НАОА, МОН и други заинтересовани институции електронна платформа, съдържаща и данните, необходими за акредитационните процедури чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>прилагане на модерни системи за управление и контрол във висшите училища и създаването на стимули за структурна промяна в администрирането на висшите училища, вкл. чрез надграждане и интегриране на съществуващи електронни системи във ВУ и въвеждане на нови такива, включително свързани с по-ефективно управление на човешките ресурси; Интегриране на системи във ВУ с външни организации, вкл. с МОН, НАОА, НАЦИД и др., с които е необходим обмен на данни както на национално, така и на европейски ниво, в т. ч. обща за висшите училища, НАЦИД, НАОА и МОН електронна платформа, съдържаща данните, необходими за акредитационните процедури. Създаване и поддържане на електронна платформа за осъществяване на акредитация от НАОА;</i> • <i>създаване на облачна система за обмен на данни между различни електронни платформи и ресурси на национално ниво, с цел регулиране и оптимизиране на системата на висшето образование и въвеждане на електронен модел за управление, в т.ч. създаване на електронна национална карта на системата за висше образование, обединяване на регистрите и различните електронни системи и платформи за висше образование, улесняване на мрежовата свързаност между отделните институции и други.</i> 	<p>ПНИИДИТ Електронна платформа</p>	<p>ДАНИИ МОН НАЦИД НАОА Висши училища</p>	<p>2022 – 2030 г.</p>	<p>ЕФРР (ПНИИДИТ) Държавен бюджет</p>
<p>9.2.5 Засилване на аналитичния потенциал на НАОА, като оценките да са обвързани и с реализирането на визията и политиките за развитие на ВУ.</p>	<p>Промени в критериите за оценка на НАОА</p>	<p>НАОА</p>	<p>2021 – 2030 г.</p>	<p>Бюджет на НАОА</p>

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
Цел 10. Подобряване на структурата и ефикасността на висшето образование				
Дейност 10.1 Развиване на свързаност между висшите училища в страната и споделяне на общи ресурси за обучение и научни изследвания				
<i>10.1.1</i> Създаване на система за съвместно използване на материалната база (учебни лаборатории, обучителни бази, спортни бази и др.) от две и повече висши училища с цел повишаване на качеството и ефективността на обучението.	Политики за развитие на ВУ	МОН Висши училища ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ”	2021 – 2030 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) Бюджет на висшите училища
<i>10.1.2</i> Подпомагане на обмена и на споделеното използване на преподаватели от две и повече висши училища, разположени в един и същи регион, по базови дисциплини като математика, физика, химия, чужд език, спорт и др.	Политики за развитие на ВУ	МОН Висши училища ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ”	2021 – 2030 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) Бюджет на висшите училища
<i>10.1.3</i> Стимулиране на развитието на интердисциплинарни учебни планове и на хибридни специалности, комбиниращи дисциплини от две и повече професионални направления, които се осъществяват от две или повече висши училища.	Промени в нормативната уредба Политики за развитие на ВУ	МОН Висши училища ИА “ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ”	Първи етап: 2021 – 2024 г. Втори етап: 2025 – 2030 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО) Държавен бюджет Бюджет на висшите училища
<i>10.1.4</i> Доразвиване и обогатяване на системата от национални научни програми за обединяване на капацитета и дейностите на висши училища и научни организации за решаване на обществено значими научни и научно-приложни проблеми.	Политики за развитие на ВУ НПКНИ	МОН Висши училища Научни организации	Първи етап: 2021 – 2024 г. Втори етап: 2025 - 2030 г.	Държавен бюджет Бюджет на висшите училища и научните организации Бюджет на ФНИ
<i>10.1.5</i> Стимулиране на развиването на регионални и на тематични клъстери между няколко висши училища и фирми за съвместно развитие на иновации и на интелектуална собственост, даващи конкурентно предимство на глобалните пазари.	ПНИИДИТ	ДАНИИ МОН Висши училища Работодатели	2022 – 2030 г.	ЕФРР (ПНИИДИТ) Бюджет на висшите училища НПВУ
<i>10.1.6</i> Стимулиране на обединяването на висши училища на доброволен принцип и на създаването на консорциуми за висше образование.	Национална програма за реструктуриране на ВУ	МОН Висши училища	Първи етап: 2021 – 2025 г. Втори етап: 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет чрез национална програма

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
Дейност 10.2 Дефиниране на изследователски, образователни и професионални висши училища с ясно очертана специфика				
10.2.1 Дефиниране на ВУ и на отделни професионални направления във ВУ като изследователски въз основа на обективни критерии, като броя на публикациите в реферирани и индексирани издания (вкл. патенти), нормиран спрямо броя преподаватели	Промени в нормативни актове	МОН	2022 – 2025 г.	Държавен бюджет
10.2.2 Дефиниране на образователни висши училища, които обучават само бакалаври и магистри или в които делът на студентите обучавани в изследователски ПН не е висок.	Промени в нормативни актове	МОН	2022 – 2025 г.	Държавен бюджет Бюджет на висшите училища
10.2.3 Очертаване в НКВОРБ на регионалните потребностите от колежи, които обучават само професионални бакалаври.	НКВОРБ	МОН	2022 – 2030 г.	Държавен бюджет
10.2.4 Въвеждане на специфични критерии и отделни класации при оценяването на различните видове висши училища чрез Рейтинговата система.	Рейтингова система на ВУ	МОН	2022 – 2025 г.	Държавен бюджет
10.2.5 Законово регламентиране на различията по отношение на изискванията, финансирането, акредитацията, организацията на обучението, научните изследвания, управлението и другите присъщи дейности на съответните видове висши училища.	Промени в нормативни актове	МОН	2022 – 2025 г.	Държавен бюджет
10.2.6 Дефиниране на обективни критерии и процедура за трансформиране на един вид висше училище в друг при наличие на обществена необходимост и на необходимия човешки и материален ресурс (или при загуба на необходимост и/или ресурси).	Промени в нормативни актове	МОН	2022 – 2025 г.	Държавен бюджет
Дейност 10.3 Въвеждане на по-гъвкава система за продължителността на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“				
10.3.1 Да се въведе законодателно възможност за редовно и дистанционно обучение в ОКС „бакалавър“ с продължителност от 3 академични години, като продължителността за дадено професионално направление да е еднаква за всички висши училища в страната.	Промени в нормативни актове	МОН	2022 – 2025 г.	Държавен бюджет
10.3.2 Да се осигури държавно субсидиране на редовно, дистанционно и задочно обучение в ОКС „магистър“ с	Промени в нормативни актове	МОН	2022 – 2030 г.	Държавен бюджет

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорна институция	Срок на изпълнение	Източник на финансиране
<p>продължителност от 2 години, ако то надгражда 3-годишно обучение в ОКС „бакалавър“ в същото професионално направление.</p>				
<p>10.3.3 Чрез национални и/или оперативни програми да се осигурят средства за допълнителна квалификация и/или преквалификация, вкл. и чрез завършване на ОКС „магистър“ за лица, които са придобили висше образование преди повече от 10 години (в т. ч. и лица завършили ОКС „магистър“).</p>	<p>Национална програма</p>	<p>МОН</p>	<p>2024 – 2030 г.</p>	<p>Държавен бюджет</p>